

Vändpunkten

Många hjälpte till i arbetet med Kvarntorget i Karlholm.

Projektägare:	Idé- och Utvecklingsgruppen Karlholm/Västland
Projektledare:	Leif Bäckström
Kommun:	Tierp
Dnr:	141
Jnr:	2013-5067
Projekttid:	2013-09-18 – 2014-12-20

Beviljade stödmedel:	1 730 750 kr	Använda stödmedel:	1 660 815 kr
-----------------------------	--------------	---------------------------	--------------

Totalt använda resurser i projektet:	2 963 996 kr
---	--------------

”Attitydförändringen är den stora vinsten med projektet. Vi har i allra högsta grad lyckats påverka stämningarna i Karlholm i positiv riktning. Vi har även belagt uttrycket ”kliv ner från läktaren och ta saken i egna händer” med en hög grad av sanningshalt.”

Leif Bäckström, projektledare
Per-Arne Juhlin, Idé- och Utvecklingsgruppen Karlholm/Västland

Verksamhet enligt projektplanen

BAKGRUND

Karlholmsbruk befinner sig idag i en bekymmersam situation p.g.a. den konkurs som drabbat två av ortens större arbetsgivare vilket också fått konsekvenser för såväl Tierps kommun som regionen/länet. Totalt blev 117 personer varslade i augusti 2012. Flertalet intressenter har under åren lyft fram Karlsholmsbruks potential som framtida ort för turism, fritidsboende och rekreation, och att Karlholmsbruk bör utvecklas i den riktningen.

SYFTE

Att restaurera och utveckla den i grunden vackra och unika bruksmiljön i Karlholmsbruk, vilket man bedömer är en förutsättning för att Karlholmsbruk ska kunna ändra inriktning från industriort till en attraktiv ort för turist och besöksnäring.

MÅL

Att iordningställa och utveckla Karlholmsbruks historiska kärna genom att återställa dammen i ursprunglig form och skick samt att iordningsställa Kvarntorget för näringsverksamhet som är till gagn för och som gynnas av ökad turism.

Efter projektperiodens slut förväntar man sig att:

Det finns förutsättningar för etablering av verksamheter inom turist- och besöksnäringen, att bruksmiljön med den centrala bruksdammen och Kvarntorget är restaurerade, utvecklade och redo att välkomna turister och besökare, att Karlholmsbruk är en attraktiv ort som har förutsättningar att locka fler fastboende samt att Anders Högbergs projekteringsplaner för havsnära boende i Karlitområdet fått draghjälp av detta utvecklingsprojekt.

På sikt förväntar man sig att:

Befolkningskurvan vänt uppåt p.g.a. att den lokala servicen utvecklats. Karlholmsbruk åter blivit vackert och pittoreskt och fått ett positivt rykte. Flertalet helårsarbeten och säsongarbeten skapas p.g.a. av ökat befolkningsunderlag och ökad turism, hotell-/vandrarhem etableras i anslutning till Kvarntorget, vilket i inledningsskedet sysselsätter minst 2 personer, att ett bryggeri för "Karlholmsöl" startats och försäljning sker till lokala restauranger & krögare.

Sammanfattning av svar i utvärderingen

Uppgiftslämnare: Leif Bäckström och Per-Arne Juhlin

Första kontakten med Leader

Kom i kontakt med Leader via chefen för medborgarservice hos Tierps kommun, Per Jonsson.

Leader som metod

Upplever att Leader Nedre Dalälvens personal hela tiden har varit trevliga, tillmötesgående och mycket hjälpsamma. Noterar inga svårigheter från leaderkontoret.

Leaders betydelse för projektet

Tror inte att projektet blivit av i den här graden utan Leader.

Genomförande

Tycker att projektet lyckades. Man lyckades med målsättningarna (torg och damm). Pekar på två viktiga synergieffekter: Projektet har skapat en ny framtidstro och en positivare inställning hos de som bor och verkar i Karlholm, denna förändring tycker man är tydlig och viktigare än allt annat. Ett utvecklat samarbete med Tierps kommun som upplevs mycket bra.

Innovation

Tycker att projektet på sätt och vis blev innovativt. Det har fört människors tankar vidare och fött nya idéer. Man har nu ytterligare en plattform att stå på.

Samverkan och nätverkande

Genom ett samtida engagemang inom hela Tierps kommun runt utvecklingen av besöksnäringen, har man kommit att bli en viktig del i ett större sammanhang. Samverkan med övriga kommuner upplevs ligga betydligt närmare nu. Därtill upplever man att många av företagen i och runt Karlholm kommit varandra något närmare.

Långsiktighet

Kvarntorget är en ny marknadsplats som med största säkerhet kommer till användning så snart snön har smält. De effekter som ses av projektet idag är framförallt de mentala hos befolkningen, som tidigare nämnts.

Framtidsutsikter för projektet

För att i slutänden kunna kommersialisera Karlholm via besöksnäringen så tros det krävas framgång i Anders Högborgs parallellprojekt, vilket kan förstärkas av kommunens medverkan i ett havsnära projekt som drivs gemensamt med flera kommuner. Ett utmärkt exempel på följdprojekt tycker man är att utveckla den intilliggande Lancashiresmedjan, vilken är en unik del av Karlholm. Generellt uppger man att fler strukturella insatser behöver göras. I de bästa av världar är förhoppningen att man på sikt har ett antal näringar och arbetstillfällen på plats i Karlholm, men menar att det finns många om och men på vägen.

Spridning

Tror att alla boende i Karlholm har vetskap om projektet och väldigt många i Tierps kommun. Den landsomfattande sammanslutningen "Hela Sverige ska leva" har uppmärksammat projektet genom att utse Idé- och Utvecklingsgruppen i Karlholm/Västland till årets utvecklingsgrupp 2014. Den mediala uppmärksamheten inom kommunen har varit stort. Flera artiklar har funnits med i Upsala Nya Tidning och Arbetarbladet, radioinslag i Radio Uppland, hela mittuppslaget i den lokala tidningen Norra Uppland och artikel i Svenska Dagbladet. I de flesta fall har kontakten med media tagits av projektet. Projektet har själva spridit information på många olika möten och seminarier, genom att göra ett bildspel med röster och genom att skriva en bok som blir klar inom kort.

Attitydförändring

Tycker att attitydförändringen är den stora vinsten med projektet. Man har i allra högsta grad lyckats påverka stämningarna i Karlholm i positiv riktning. Man har även belagt uttrycket "kliva ner från läktaren och ta saken i egna händer" med en hög grad av sanningshalt. Inom kommunen i övrigt har intresset för utvecklingen i Karlholm varit stort. Det kommunala bostadsbolaget Tierpsbyggen har utvecklat vakansgraden till i det närmaste noll.

Försörjningsmöjligheter

Projektet har inte ännu bidragit till försörjningsmöjligheter, men uppges kraftfullt ha bidragit till att sådana bevaras och kan skapas inom en framtid.

Koppling till andra projekt

Projektet hänger ihop med Anders Högbergs privata projekt vid Karlitområdet. Vidare är Vändpunkten en viktig pusselbit i kommunens och företagarföreningarna i kommunens gemensamma satsning på besöks- och turistnäringen. Medel för att göra en förstudie avseende möjligheterna att göra Tämnrån till kanotled har sökts via LONA. Tämnrån mynnar i bruksdammen, Karlholm.

Leaderprojekt

Man kan tänka sig att driva leaderprojekt igen.

Uppnådda huvudmål och delmål, kvantitativa

Bevarade försörjningsmöjligheter , uttryckta som helårsarbeten	5
Antal personer som fått del av bevarade försörjningsmöjligheter	8
Bevarade företag	1
Antal nya nätverk	7
Antal nya dagbesök	1 300

Nya eller förstärkta varumärken:

Varumärket för Karlholm som ort har förbättrats radikalt. Karlholms strand, Lanchashiresmedjan, Karlholmsdagen och Karlholms julmarknad har förstärkt sina varumärken.

Efterlämnade fysiska resurser:

Kvarntorget med sten, skylt i gjutjärn "Till ära av folket som tillsammans skapade torget", planterade växter, två spaljéer, belysning och ett flertal bänkar. Återskapad vattenspegel i bruksdammen. Två broar som går till ön i dammen. Vandringsled runt dammen. Manus till den kommande boken med arbetsnamnet "Historien om Karlholm 3.0". Slätterbalk och röjsåg.

Uppnådda mål, kvalitativa

Attraktionskraft för boende:	<i>Stor förbättring</i>
Exempel:	Projektet har bidragit till att ett boende i Karlholm anses betydligt mer attraktivt. En positivare klang över ortsnamnet Karlholm.

Samhällsservice:	<i>Ingen skillnad</i>
Exempel:	Man har förlorat alla ortens industrijobb, men den enda livsmedelsbutiken har trots detta kunnat behålla samma omsättning.

Identitet:	<i>Stor förbättring</i>
Exempel:	Stoltheten att vara Karlholmare och en del av projektet har förstärkts radikalt. Vändpunkten har medfört att människor och företag känner en starkare stolthet och entusiasm.